
Non pasaran: STEGA za sutra u 19:30h najavila protest protiv odluke o ovogodišnjoj dodjeli Trinaestojulske nagrade

Hajduković: Upravni sud mora da donese odluku da je žiri za dodjelu ovogodišnje Trinaestojulske nagrade radio nezakonito

Redakcija za kulturu Strategije za evropsku i građansku Crnu Goru – STEGA je na današnjoj konferenciji za medije najavila blokadu i protestno okupljanje povodom, kako kažu, nezakonite odluke o ovogodišnjoj dodjeli Trinaestojulske nagrade.

Protest je zakazan za sutra, u 19 sati i 30 minuta, ispred rezidencije Vila Gorica, u kojoj bi predsjednik Skupštine Andrija Mandić trebalo da uruči Trinaestojulske nagrade ovogodišnjim dobitnicima, svima iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva: književniku Bećiru Vukoviću, muzičaru Milošu Karadagliću i grafičaru Velju Stanišiću. Crnogorski naučnik Dragan Hajduković najavio je da će povodom ovog slučaja podnijeti tužbu Upravnom sudu, te istakao da sud mora da donese odluku da je žiri za dodjelu ovogodišnje Trinaestojulske nagrade radio nezakonito.

“Tog trenutka kad se dokaže da je žiri nezakonito radio postigli smo pobjedu. Član 17 Zakona o državnim nagradama Crne Gore ima samo 89 riječi. Ko god je pročitao tih 89 zna da se Trinaestojulska nagrada dodjeljuje za izuzetna ostvarenja u oblasti kulture i umjetničkog stvaralaštva, sporta, prirodnih i društvenih nauka, privrede i ekologije. Posljednji, treći stav ovog zakona kaže da se u jednoj oblasti ne može dodijeliti više od jedne nagrade. Ako nagradu dobiju tri umjetnika to je nezakonito. Zakon je stavio taj član da bi zaštitio različite oblasti od diskriminacije. Odluka žirija nije samo nezakonita, nego je i diskriminacija prema svim ostalim oblastima stvaralaštva. Fokusirao bih se na to da se od Upravnog suda dobije postupak da je nagrada nevažeća,” naveo je Hajduković.

Na problematiku toga što se sve nagrade dodjeljuju u jednoj oblasti ukazala je i harfistkinja i građanska aktivistkinja Milica Kankaraš Berber.

“Ovaj zakon se krši još od 2019. godine od kada smo imali situaciju da se dvije ili čak sve tri nagrade dodjeljuju u oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva što po zakonu ne bi smjelo da se dešava. Imamo situaciju da se nagrada redovno dodjeljuje osobi čiji je minorni umjetnički talenat obrnuto proporcionalan njenoj političkoj podobnosti.

Evidentno je da imamo zloupotrebu političkih partija. Mislim da je krajnje vrijeme da se pokrene istraga i da se utvrdi koje političke partije vrše uticaje na članove žirija koji su zaposleni u Ministarstvu kulture da se nagrada dodjeljuje osobama koje je de facto i de jure ne mogu zaslužiti. Zbog čega se diskriminišu izuzetni naučnici kao što su naučnice koje su otkrile novi rod i vrstu, koje su proslavile Crnu Goru u svijetu nauke ove godine, zbog čega se ignorišu vrhunski sportisti i drugi stvaraoci? Tužilaštvo treba da pokrene istragu da se utvrdi ko to zloupotrebljava službeni položaj da bi omogućio da se nagrada dodijeli određenim osobama koje su samo politički aktivne, a čije zbirke pjesama se ne mogu mjeriti sa naučnim dostignućima,” navela je Kankaraš Berber.

Podsjetila je da je redakcija časopisa za kulturu Zrcalo.me željela da pronade knjigu “Kuća beskućnika” Bećira Vukovića koja je dobila Trinaestojulsku nagradu.

“Zvali smo sve knjižare i nijedna knjižara nije ni čula za tu knjigu. Kontaktirali smo ministarstvo kulture i medija i u zvaničnom mejlu su nam poslali naziv “Kuća beskućnika” i ISBN broj koji ne odgovara tom naslovu, jer kada otvorite pretragu međunarodnih brojeva vidite da se pod tim brojem nalazi knjiga “Ponijeti na pusto ostrvo”. To dokazuje da “Kuća beskućnika” ne postoji. To je još jedan dokaz da se ove godine otišlo do krajnosti sa namještanjem konkursa. Dogovoreno je da Bećir Vuković dobije nagradu, a čak se nisu potrudili da njegovu zbirku pjesama pročitaju, već su naveli fiktivni naslov,” saopštila je Kankaraš Berber.

Reditelj i jedan od članova žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade Danilo Marunović

istakao je da skup u organizaciji redakcije STEGA svjedoči o ideji građanskog aktivizma i lojalnosti onome što su najveće tekovine Crne Gore – prije svega 13. julu.

“Nalazimo se ispred kapije koja simbolično stoji zatvorena za nas, ispred državne institucije u kojoj se, još nam je svježije u pamćenjima, desila veleizdaja crnogorskih interesa gdje je potpisan sramni Temeljni ugovor. Već sutra je na istom mjestu zakazana druga diverzija – dodjela Trinaestojulske nagrade, rugajući se vrijednostima koje 13. jul čini i potirući ih. Mi to više nećemo dozvoliti. Mi nemamo pravo da pravimo takve vrste kompromisa. Sutra molim sve građane kojima je u srcu Crna Gora i koji baštine vrijednosti 13. jula da dođu u 19 sati i 30 minuta ispred Vile Gorica i pod parolom Non pasaran ne puste kola da prođu na tu sramnu ceremoniju. Nećemo dozvoliti da se u naše ime ispija šampanjac, dodjeljuju nagrade izdajnicima i da se u jednom činu veleizdaje potire sve što nam je važno. Ova nagrada je štelovana i namještena, staću uvijek u svakom trenutku i pred svakom institucijom da to i dokažem,” ispričao je Marunović. Ispred Festivala internacionalnog alternativnog teatra (FIAT) koji je ove godine kandidova organizaciju The Books of knjige za Trinaestojulsku nagradu prisutnima se obratila direktorica, rediteljka Ana Vukotić.

“Zamislite državu u kojoj najveće državno priznanje dobije knjiga koje nema, zamislite kulturu u kojoj je nepostojeće dovoljno za nagradu. Zamislite koliko onda vrijedi ono što zaista postoji. Šta je nagrađeno, a šta je poniženo? Šta to govori o nama danas? Vjerujemo da vrijedi pitati i ne pristati na tišinu. Pitanje je koliko još trebamo da ćutimo i gledamo dok se Trinaestojulska nagrada pretvara u nagradu za zaborav, licemjerje i poniženje. Za sve nas okupljene oko FIAT festivala koji živimo od slobodne misli, umjetnosti i kritike, ove nije samo odluka jednog žirija, ovo je negiranje svega što 13. jul znači. Nagrada koja treba da slavi umjetnost, nauku i izvanrednost u svim oblastima stvaralaštva, slobodu i istinu, dodijeljena je da nagradi reviziju istorije,” kazala je Vukotić.

Na problematičnost odluke da se Trinaestojulska nagrada dodijeli Bećiru Vukoviću ukazao je i građanski aktivista, Dušan Pajović.

“Riječ je o čovjeku koji je po svemu sudeći napisao fiktivno djelo, koji nema zavidne književne sposobnosti, ali koji povrhu svega za Crnogorce govori da su Đilasova izmišljotina, kao i da je Draža Mihajlović žrtva i heroj. U čitavoj toj zbrci pokušavaju da naprave da su i četnici bili antifašisti iako znamo da se to kosi sa svim istorijskim podacima i činjenicama. Cilj te priče nije da ljudi povjeruju da je tako zaista bilo nego da više ne mogu da razaznaju šta je laž, a šta istina. Mi smo tu da poručimo da negujemo tekovine Trinaestojulskog ustanka i nagrade koju on sa sobom nosi,” naveo je Pajović. Novinarka i građanska aktivistkinja Tanja Pavićević je poručila da dodjela Trinaestojulske nagrade Bećiru Vukoviću nije greška - već poruka: da ovu zemlju vode ljudi koji nagrađuju one koji negiraju Crnogorce i slave ideologiju poraza, poniženja i asimilacije. “Dodjelom ove nagrade pokazuju da vrijednosti Bećira Vukovića i Andrije Mandića nisu incident - već dio istog plana koji ljudi iz parlamentarne većine i Srpska pravoslavna crkva sprovode kao Vučićevu politiku stvaranja Srpskog sveta. Ogoljava namjeru da našu antifašističku baštinu pretvore u jeftinu monetu za tuđe interese. Ovo nije borba za jedan papir i 14 hiljada eura. Ovo je borba da ono što je Ustanak Crne Gore, ne postane trofej Beograda. Da se ne stidimo onih koji su 13. jula podigli ustanak dok je pola Evrope klečalo pred fašizmom,” istakla je Pavićević.